

CONTABILITATE
Instrument de business pentru manageri

**Corina-GrațIELA Bâtca-Dumitru
Adriana Florina Popa
Daniela Nicoleta Sahlian
Cleopatra ȘendroiU
Mihai Vuță**

CONTABILITATE
Instrument de business pentru manageri

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2021

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Contabilitate - instrument de business pentru manageri / Graziella-
Corina Bâtcă-Dumitru, Adriana Florina Popa, Daniela Nicoleta Sahlian, –
București : Editura Universitară, 2021
Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-1257-7

I. Bâtcă-Dumitru, Corina-Graziella
II. Popa, Adriana Florina
III. Sahlian, Daniela Nicoleta

657

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062812577

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2021
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

ÎN LOC DE PREFAȚĂ	9
CAPITOLUL I	
INFORMAȚIA CONTABILĂ – SUPT DE REPREZENTARE FINANCIARĂ A AFACERII	11
1.1. PRINCIPIILE CONTABILE	12
1.1.1. Principiul independenței exercițiului	12
1.1.2. Principiul imaginii fidele	12
1.1.3. Principiul monetar (al unității monetare).....	13
1.1.4. Principiul intangibilității	13
1.1.5. Principiul importanței semnificative.....	13
1.1.6. Principiul perioadei de timp.....	14
1.1.7. Principiul contabilității de angajamente.....	14
1.1.8. Principiul costului istoric	14
1.1.9. Principiul prudenței.....	15
1.1.10. Principiul permanenței metodelor.....	16
1.1.11. Principiul continuității activității	16
1.2. CARACTERISTICILE INFORMAȚIEI CONTABILE	18
1.2.1. Inteligibilitatea.....	19
1.2.2. Relevanța (pertinența).....	20
1.2.3. Fiabilitatea	21
1.2.4. Comparabilitatea.....	22
1.3. UTILIZATORII INFORMAȚIEI CONTABILE.....	23
1.3.1. Ce este valoarea?	24
1.3.2. Caracteristicile utilizatorilor de informații contabile	27
1.3.3. Performanța – factor important în luarea deciziilor de către utilizatorii de informații contabile	31
CAPITOLUL II	
INSTRUMENTAREA CONTABILĂ A PRINCIPALELOR OPERAȚIUNI GENERATOARE DE VENITURI CURENTE LA NIVELUL AFACERII	37
2.1. ASPECTE GENERALE	37

2.2	VENITURILE DIN EXPLOATARE	38
2.2.1.	Venituri din vânzarea de produse și mărfuri, precum și prestări de servicii.....	40
2.2.1.1.	Venituri din vânzări de bunuri.....	40
2.2.1.2.	Venituri din prestarea de servicii.....	50
2.2.2.	Venituri aferente costului producției	52
2.2.3.	Venituri din producția de imobilizări.....	54
2.2.4.	Venituri din subvenții pentru investiții	55
2.2.5.	Alte venituri din exploatare	57
2.3.	VENITURILE FINANCIARE	64
2.4.	VENITURILE DIN AJUSTĂRI ȘI PROVIZIOANE	72

CAPITOLUL III

CONTABILITATEA MANAGERIALĂ SURSA DE INFORMAȚII PENTRU PROCESUL DECIZIONAL.....

		76
3.1.	INTRODUCERE ÎN CONTABILITATEA MANAGERIALĂ	76
3.1.1.	Definirea și sfera contabilității manageriale	76
3.1.2.	Funcțiile contabilității manageriale.....	79
3.1.3.	Sfera de aplicabilitate a contabilității managerial	80
3.1.4.	Costurile.....	81
3.1.5.	Comportamentul costurilor	82
3.1.6.	Intervalul relevant.....	84
3.1.7.	Costuri mixte	85
3.1.8.	Analiza cost volum profit (CVP).....	86
3.1.9.	Structura costurilor și levierul operațional.....	92
3.1.10.	Costul produselor și alocarea costurilor.....	96
3.1.11.	Alocarea costurilor indirecte.....	101
3.1.12.	Metode alternative de evaluare a stocurilor	110
3.1.13.	Metodele de calculație bazate pe absorbție.....	111
3.1.14.	Metoda costurilor variabile (metoda costurilor marginale)	111
3.1.15.	Compararea costurilor bazate pe absorbție cu costurile variabile	112
3.1.16.	Contabilitatea throughput	116
3.2.	CONTABILITATEA MANAGERIALĂ ȘI DECIZIILE OPERAȚIONALE.....	116
3.2.1.	Gestionarea operațiunilor de producție	118
3.2.2.	Gestiunea operațională în organizațiile de servicii	121
3.2.3.	Costul capacității neutilizate/de rezervă.	122
3.2.4.	Utilizarea capacității și mixul de produse	123
3.2.5.	Decizii operaționale: costuri relevante.....	126

3.2.6. A produce sau a cumpăra?	127
3.2.7. Decizii de acceptare a comenzilor speciale.....	130
3.2.8. Înlocuirea echipamentelor.....	133
3.2.9. Costul pierderii unui client.....	134
3.2.10. Tehnici de evaluare a investițiilor.....	135

CAPITOLUL IV

SISTEMUL INFORMAȚIONAL AL CONTABILITĂȚII AFACERILOR - ANALIZĂ PE BAZA SITUAȚIILOR FINANCIARE.....

4.1. ANALIZĂ PE BAZA BILANȚULUI CONTABIL	145
4.1.1. Indicatori de structură ai activului bilanțier	147
4.1.2. Indicatori de structură ai surselor de finanțare.....	152
4.1.3. Indicatori privind lichiditatea.....	153
4.1.4. Indicatori privind solvabilitatea	154
4.1.5. Indicatori privind vitezele de rotație	156
4.2. ANALIZA PE BAZA CONTULUI DE PROFIT ȘI PIERDERE	160
4.2.1. Soldurile intermediare de gestiune - Abordarea franceză	161
4.2.2. Marjele de acumulare - Abordarea Anglo-saxonă	164
4.3. ANALIZA PE BAZA SITUAȚIEI FLUXURILOR DE TREZORERIE - CASH FLOW-UL DISPONIBIL - CEL MAI RELEVANT INDICATOR PENTRU MĂSURAREA CÂȘTIGURILOR VIITOARE.....	166
4.4. INDICATORI PRIVIND PROFITABILITATEA ÎNTREPRIN- DERII	169
4.5. RENTABILITATE, SECURITATE ȘI PRAG DE RENTA- BILITATE CA INSTRUMENT DE BUSINESS	173
4.6. PRAGUL DE RENTABILITATE ȘI CONTABILITATEA AFACERILOR	177
4.7. RISCUL DE FALIMENT	184
4.8. DESCRIEREA PERFORMANȚEI FINANCIARE PRIN PRISMA REZULTATULUI PE ACȚIUNE.....	185
4.9. INDICATORI AI POZIȚIEI DE PIAȚĂ.....	190

CAPITOLUL V

INSTRUMENTELE FINANCIARE – ALTERNATIVE UTILE PENTRU MANAGEMENTUL RISCURILOR ÎN AFACERI.....

5.1. INTRODUCERE	194
5.2. INSTRUMENTELE FINANCIARE PRIMARE.....	195

5.3. ACȚIUNI VERSUS OBLIGAȚIUNI CA TITLURI DE VALOARE EMISE DE SOCIETĂȚILE PE ACȚIUNI	195
5.3.1. Caracteristicile acțiunilor. Valori atașate.....	196
5.3.2. Tratamente contabile și fiscale legate de tranzacțiile cu acțiuni. Emitent versus investitori.....	200
5.3.2.1. Constituirea capitalului social în cazul societăților pe acțiuni.....	202
5.3.2.2. Majorarea capitalului social prin noi aporturi; calculul și interpretarea ds-urilor.....	210
5.3.2.3. Răscumpărarea propriilor acțiuni; revânzarea/ anularea acțiunilor răscumpărate.....	215
5.3.2.4. Aspecte contabile și fiscale privind răscumpărarea și revânzarea acțiunilor proprii.....	217
5.3.2.5. Aspecte contabile și fiscale privind răscumpărarea și anularea acțiunilor proprii.....	221
5.3.2.6. Contabilitatea și fiscalitatea achizițiilor, vânzărilor și a evaluării la inventar a acțiunilor.....	223
5.3.2.7. Contabilitatea și fiscalitatea participării în natură la constituirea capitalului altei societăți. primirea ulterioară de titluri (acțiuni) fără plată.....	233
5.3.3. Caracteristicile obligațiunilor. valori atașate.....	238
5.3.4. Tratamente contabile privind obligațiunile și împrumuturile din emisiuni de obligațiuni. emitent versus investitori.....	240
5.4. INSTRUMENTELE FINANCIARE DERIVATE	249
5.4.1. Generalități.....	249
5.4.2. Contractul forward.....	251
5.4.3. Contractul futures.....	261
5.4.4. Contractul options.....	268
5.4.4.1. Mecanismul cumpărării/vânzării unei opțiuni call.....	269
5.4.4.2. Mecanismul cumpărării/vânzării unei opțiuni call.....	271
5.4.5. Contractele swap.....	280
BIBLIOGRAFIE	285

ÎN LOC DE PREFAȚĂ

Ești un *antreprenor/manager* aflat în căutarea de noi informații privind înțelegerea anumitor aspecte referitoare la situația actuală, dinamica și perspectivele afacerii tale? Ești un *contabil* interesat de extinderea portofoliului de servicii din sfera contabilității prin interconectarea acestora cu informații ce vizează analiza economico-financiară, procesul de luare a deciziilor și managementul riscurilor? Ești un *student* aflat în căutarea de informații utile creării unei imagini de ansamblu asupra contabilității și domeniilor conexe acesteia în vederea creării unei viziuni holistice asupra unei afaceri? Dacă ești în una din ipostazele de mai sus sau pur și simplu dorești să afli mai mult despre modul de obținere și utilizarea practică a unor informații contabile, lucrarea *Contabilitatea - instrument de business pentru manageri* reprezintă un instrument util pentru îndeplinirea obiectivelor vizate.

În principal, cartea abordează aspecte specifice contabilității din România, plasate însă într-un context internațional. În acest sens, obținerea și utilizarea de informații necesare deciziilor manageriale reprezintă, spre exemplu, un “limbaj internațional”. În plus, analiza performanței unei afaceri este prezentată în mod dual, atât din perspectiva continentală (franceză) cât și din cea anglo-saxonă. Nu în ultimul rând, cititorul are ocazia de a-și asuma “riscul” de a încerca să înțeleagă rolul instrumentelor financiare, atât din perspectivă financiară cât și contabilă, pentru a putea utiliza, ulterior, informațiile respective în procesul de gestionare a riscurilor existente în cadrul unei afaceri.

Periplul în lumea ideilor contabile începe în mod gradual, printr-o prezentare a unor principii, existente de-a lungul timpului, atât explicit (în legislația contabilă), cât și implicit (în diverse accepțiuni). Acestea au rolul de a familiariza cititorul cu *raționamentul profesional* utilizat în vederea ofertei de informații contabile. Ulterior, *profesionistul contabil* este provocat prin prezentarea unor *spețe contabile specifice*. În redarea acestora sunt îmbinate tratamentul contabil cu tratamentul fiscal, respectiv sunt prezentate implicațiile asupra raportării financiare.

Contextul economic, aflat în continuă schimbare, conduce la apariția unor întrebări de genul: *Care este cantitatea ce ar trebui fabricată dintr-un anumit produs pentru a obține profit? Care este mixul de produse ce permit maximizarea performanței în condițiile unor factori limitativi? Este mai bine să produc sau să cumpăr o anumită componentă?* Prelucrarea informațiilor contabile reprezintă punctul de pornire în determinarea unor indicatori și efectuarea unor analize utile deciziilor manageriale implicate de aceste situații.

Este bine să investesc într-o afacere? Compania are resurse suficiente să ramburseze un credit bancar sau să își plătească furnizorii? Pot conta pe existența aceluiași furnizor și în viitor? Acestea sunt alte tipuri de întrebări pe care și le poate ridica un investitor, un creditor financiar sau comercial, respectiv un client. Răspunsul la astfel de întrebări poate fi găsit după înțelegerea informațiilor oferite de situațiile financiare și a indicatorilor calculați pe baza acestora.

Crizele economice au rolul de a activa mecanisme latente de *gestionare a riscurilor*. Înțelegerea unor contracte de tipul *instrumentelor financiare derivate* reprezintă un atu important pentru antreprenori/manageri și un avantaj competitiv pentru profesioniștii contabili ce se pot confrunta cu adevărate provocări în ceea ce privește recunoașterea în contabilitate a unor astfel de tranzacții.

Parcurgerea lucrării *Contabilitatea - instrument de business pentru manageri* reprezintă o provocare profesională pentru toți cei interesați de evoluția unei afaceri. Efectul de sinergie creat de prezentarea unor informații intercorelate din mai multe “secțiuni” reprezintă un atu importat pentru îmbunătățirea ofertei de informații de către *profesioniștii contabili*, respectiv creșterea gradului de înțelegere a acestora de către *antreprenori/manageri*. Nu în ultimul rând, *studenții* au avantajul surprinderii unei imagini de ansamblu, de natură a-i ajuta să înțeleagă complexitatea informațiilor contabile și conexe în vederea alegerii unei “secțiuni” în care vor dori să activeze în viitor în perimetrul economic.

Prof. univ. dr. Daniela Artemisa Calu

CAPITOLUL I

INFORMAȚIA CONTABILĂ – SUPT DE REPREZENTARE FINANCIARA A AFACERII

Dezbaterile tradiționale în contabilitate încearcă să răspundă la întrebări diverse: cum contabilitatea poate fi simplă și concisă, dar poate să măsoare operațiuni complexe? Cum contabilitatea este o limbă unică care să se adreseze utilizatorilor de informație cu interese și obiective diverse? Cum folosim o informație pertinentă pentru a conduce o unitate, dar să și permită un control eficient?

Managementul unei firme dispune de resurse diferite, puse la dispoziție de diverse părți implicate ce doresc să investească în active pe termen mediu și lung, în anumite condiții de risc și rentabilitate.

În aceste condiții, valoarea firmei este importantă, ea putând fi urmărită la nivel operațional, pe plan financiar, organizațional și managerial.

Transformările sociale și societale, de mediu, digitalizarea, accesibilitatea informațiilor dar și creșterea incertitudinii economiei mondiale, influențează performanța și valoarea entității, cu atât mai mult conceptul de performanță este legat de diverși utilizatori de informație (acționari, clienți furnizori etc.)

În condițiile mediului concurențial, informația contabilă a devenit un limbaj universal al afacerilor, deoarece, indiferent de sursa de transmitere, destinație, utilizatori, aceasta poate contribui la optimizarea calității deciziilor adoptate la diferite nivele. Și, astfel, devine strict necesară selectarea celor mai eficiente forme de organizare a contabilității, inclusiv perfecționarea tehnicilor raportării contabile necesare în fundamentarea deciziilor economice. Informațiile furnizate de rapoartele contabile în scopul primirii deciziilor manageriale sunt influențate de anumiți factori, dintre care: structura și componența informației contabile; identificarea caracteristicilor și principiilor informației contabile; corelarea informației contabile cu activitățile economice și necesitățile utilizatorilor.

Calitatea informațiilor financiar contabile este determinată de îndeplinirea caracteristicilor calitative, respectiv relevanță, comparabilitate, fiabilitate și inteligibilitate, generate de tranzacțiile economice și financiare implicate în procesul de obținere a acestor informații

1.1. PRINCIPII CONTABILE

Principiile contabile ce reprezintă o colecție de reguli ce funcționează în contabilitate, stau la baza evidenței contabile care ajută la realizarea situațiilor financiare.

Principiile contabilității reprezintă o posibilitate de armonizare a contabilității, oferind o imagine fidelă a activelor, capitalurilor și datoriilor cu ajutorul documentelor justificative, în scopul analizării rezultatelor și luarea deciziilor de dezvoltare, menținere, strategice, etc.

În acest sens, s-au impus în planul practicii contabile mai multe principii, dintre care enumerăm:

1.1.1. Principiul independenței exercițiului

Acest principiu presupune ca tot ceea ce se raportează se referă la exercițiul respectiv. Pentru a face aplicabil acest principiu, este necesară apelarea la tehnica contabilității specifice. De exemplu, dacă la sfârșitul exercițiului financiar compania nu a primit anumite facturi de bunuri/servicii sau nu a emis anumite documente, înregistrarea este imposibilă dar se pot corela aceste cheltuieli cu veniturile viitoare.

1.1.2. Principiul imaginii fidele

Conform acestui principiu:

- Tranzacțiile și informațiile sunt incluse în mod adecvat în conturi, cu denumirea corectă și fără a realiza compensări,
- Activele, capitalurile și datoriile sunt evaluate separat,
- Elementele din situațiile financiare sunt înscrise în pozițiile corespunzătoare, fără compensări.

Metodele utilizate trebuie să fie clar indicate, mai ales dacă se referă la opțiunile inițiale prevăzute în conturi.

Pentru ca informația contabilă să fie corectă, ea trebuie să răspundă din punct de vedere calitativ în condițiile de inteligibilitate și relevanță.

Din punct de vedere al relevanței, informațiile contabile sunt considerate relevante atunci când permit utilizatorului să înțeleagă mai bine evenimentele trecute, prezente și viitoare.

În ceea ce privește inteligibilitatea, informația contabilă din situațiile financiare trebuie să fie ușor de înțeles de utilizatorii de informație, oferindu-le posibilitatea de a lua decizii în ceea ce privește compania.

1.1.3. Principiul monetar (al unității monetare)

Cum banii sunt limbajul universal folosit pentru a construi reprezentarea contabilă a entității făcând posibilă exprimarea valorii obiectivelor diferite într-o unitate monetară comună, toate tranzacțiile sunt exprimate în unități monetare. Cuantificarea monetară are ca efect excluderea unui număr de fenomene din câmpul înregistrărilor contabile. Realitatea este că, prin exprimarea în unități monetare a elementelor, nu se împiedică înțelegerea în totalitate a economiei, respectiv dimensiunea socială, ecologică, etică.

Astfel intangibilul, bogăția reală (capacitatea de a inova, crea) este parțial înțeleasă prin contabilitate, cu atât mai mult cu cât valoarea monedei se modifică în timp. Prin urmare, în cazul unei inflații ridicate, valorile trebuie ajustate pentru a menține imaginea fidelă.

1.1.4. Principiul intangibilității

Conform acestui principiu, bilanțul de deschidere pentru exercițiul financiar trebuie să corespundă cu cel de închidere al exercițiului precedent. Deoarece modificările de politici, de proceduri, de metode contabile realizate în cursul unui exercițiu nu se pot aplica retroactiv, modificând valorile din bilanțul de deschidere, putem aprecia că bilanțul de deschidere este intangibil.

În cazul în care se schimbă politicile contabile sau sunt necesare corecturi ale unor erori din perioadele anterioare, bilanțul perioadei anterioare nu se modifică. Însă înregistrarea corecțiilor erorilor semnificative se realizează pe seama rezultatului reportat, dar modificarea politicilor contabile nu este considerată o încălcare a acestui principiu.

1.1.5. Principiul importanței semnificative

În virtutea acestui principiu, situația financiară cuprinde și dezvoltă toate elementele ce pot afecta deciziile și evaluările acestora.

Oricare informație susceptibilă a influența opinia pe care utilizatorii situațiilor financiare o pot avea asupra activelor, capitalurilor și rezultatului, este semnificativă. Acest principiu își găsește aplicarea în principal în termeni de evaluare și la nivelul situațiilor financiare. Ele nu contravin regulilor privind exhaustivitatea și acuratețea înregistrării soldurilor contabile exprimate monetar. Acest principiu are ca efect responsabilitatea managerială deoarece face apel la judecata sa și la aprecierea corectă a aplicării tuturor regulilor contabile.

1.1.6. Principiul perioadei de timp

Pentru a măsura performanța economică a unei entități și pentru a permite comparații în timp sau cu alte entități, cea mai comună perioadă contabilă de referință este anul contabil, care de obicei este egal cu un an, dar nu coincide neapărat cu anul calendaristic.

Împărțirea arbitrară în perioade egale ale unui an nu este corelată neapărat cu profilul activității, ciclul de funcționare sau de operațiunile entității, dar poate fi impusă de constrângerile de drept privat și de legislația fiscală, cu anumite excepții.

Acest principiu implică corectarea înregistrărilor contabile cu un exercițiu financiar determinat. Cadrul conceptual al studierii IFRS specifică: ”efectele tranzacțiilor și a altor evenimente economice sunt recunoscute atunci când apar”, adică venituri și cheltuielile sunt recunoscute pe măsură ce ele sunt realizate.

1.1.7. Principiul contabilității de angajamente

Orice utilizator de informații contabile are nevoie de informații periodice, de aceea este necesar ca fiecare entitate să recunoască efectele tranzacțiilor sau ale altor venituri atunci când se produc, ținând cont de veniturile și cheltuielile exercițiului financiar, indiferent de data la care se încasează veniturile sau se plătesc cheltuielile.

Pentru aplicarea acestui principiu au apărut:

- Conturile de regularizat de tipul veniturilor și cheltuielilor în avans. Prin utilizarea lor se înregistrează datoriile și creanțele exercițiului financiar în care au fost realizate față de exercițiul financiar următor,
- Conturile de facturi de întocmit/sosit pentru a exista o imagine fidelă a realității activității desfășurate de entitate.

1.1.8. Principiul costului istoric

Determinarea valorii activelor unei entități se poate face prin adoptarea diverselor criterii de evaluare, cum ar fi: cost istoric, cost de producție, valoare justă etc.

Valoarea de intrare a unui element înscris în contabilitate este exprimată în unități monetare curente, această valoare rămânând intangibilă indiferent de modificare ulterioară a puterii de cumpărare sau a valorii curente, sub rezerva aplicării principiului prudenței.

Astfel, reevaluarea activelor circulante și financiare, deși poate fi o abatere de la principii, are mai multe avantaje:

- Evită amplificarea presiunilor inflaționiste,
- Există posibilitate mai mare de control și oferă o fiabilitate mai mare contabilității.

Directivele europene definesc evaluarea activelor pe baza costului istoric ca fiind o metodă simplă, verificabilă, există dovezi obiective ale costurilor suportate pentru achiziția activelor sau pentru dezvoltarea lor (evaluarea la cost).

Evaluarea activelor la costul istoric, fără deprecierea și/sau reducerea valorii este o componentă a principiului prudenței, ce stă la baza culturii europene, fiind reflectată și în directivele europene.

1.1.9. Principiul prudenței

Obiectivul acestui principiu este acela de a inspira încredere în situațiile financiare publicate de companii. El accentuează necesitatea evaluării rezonabile a faptelor ce duc la luarea în considerare a scăderilor probabile a valorii în timp a activelor, în timp ce creșterea valorii nu va fi contabilizată decât atunci când a fost efectiv realizată.

Acest principiu evită supraestimarea valorii activelor dar și a subevaluării evidente, răspunde și la abordarea juridică, susținând chiar că „susține o perspectivă pesimistă în interesul terților”¹. Acest principiu consideră incertitudinile ca fiind nesusceptibile, ele conducând la o creștere de cheltuieli sau o reducere a veniturilor exercițiului, ceea ce va influența și rezultatul exercițiului.

În aplicarea acestui principiu, riscurile și impozitele apărute în cursul anului sau în timpul anilor anteriori sunt înregistrate în cheltuielile anului curent, chiar dacă acestea sunt cunoscute numai între data închiderii exercițiului financiar și cea a închiderii conturilor.

Acest principiu conduce la luarea în considerare a cheltuielilor imediat ce realizarea lor este probabilă, iar veniturile sunt recunoscute numai dacă sunt realizate.

De aceea, considerăm ca se manifestă o asimetrie în ceea ce privește înțelegerea sistematică a acestui model de prezentare, deoarece, în anumite cazuri, nu sunt avute în vedere și potențialele câștiguri de capital.

Dar, acest principiu se află în centrul doctrinei contabile, exprimând natura incertă a activităților economice și a mediului de afaceri. Prin urmare,

¹ Cerrada, K., de Rongé, Y., de Wolf, M. and Gatz, M. Comptabilité et analyse des états financiers, de Boeck, 2014

valoarea contabilă este subevaluată, în mod sistematic de acest principiu. Finanțatorul nu va fi mulțumit de ignorarea unor potențiale câștiguri de capital, deci va proceda la o ajustare în ceea ce privește evaluarea activelor societății.

1.1.10. Principiul permanenței metodelor

În virtutea acestui principiu și pentru a garanta coerența informațiilor contabile pe parcursul exercițiilor financiare succesive, se stabilește că pentru întocmirea situațiilor financiare trebuie să se aplice aceleași reguli și proceduri contabile de la un exercițiu financiar la altul. Aplicarea acestui principiu face posibilă efectuarea de comparații între exercițiile financiare, cunoașterea tendințelor și analiza informației.

Respectarea acestui principiu permite introducerea modificărilor în regulile și metodele contabile numai în cazuri prevăzute în reglementările în vigoare și/sau dacă aceste modificări contribuie la îmbunătățirea prezentării și vizibilității situațiilor financiare.

Orice modificare a metodei contabile ce are un impact semnificativ asupra activelor, situațiilor financiare și a rezultatelor, trebuie menționate și explicate în notele la situațiile financiare, indicând și impactul asupra rezultatului.

Limite: Sunt cazuri în care se poate justifica schimbarea metodei, după cum urmează:

- Adoptarea unei noi legi sau a unui regulament cu impact asupra situațiilor financiare,
- Modificări importante în desfășurarea activității firmei, de exemplu o fuziune, restructurare, scindare, admiterea la tranzacționare etc.

De aceea, schimbarea metodei nu este interzisă atâta timp cât se indică impactul asupra elementelor din contabilitate.

1.1.11. Principiul continuității activității

Cadrul conceptual prevede ca situațiile financiare să fie întocmite bazându-ne pe ipoteza că afacerea se află într-o situație de continuitate a activității, funcționând pe un viitor previzibil. Adică, entitatea nu are intenții de a-și înceta sau reduce semnificativ activitatea.

Astfel spus, valorile înregistrate în bilanț nu reflectă valorile de lichidare, dimpotrivă, ele arată sustenabilitatea activității desfășurate de entitate, care se extinde dincolo de exercițiul financiar prezent sau cel următor.

În situația în care există pierderi sau apar dezechilibre în situațiile financiare, managementul ar trebui să pună la îndoială continuitatea activității, cu alte cuvinte, să vadă dacă entitatea va avea suficiente resurse în viitor pentru a-și finanța activitatea.

Dacă ar fi să exemplificăm, la evaluarea stocurilor de produse finite, dacă le evaluăm în perspectiva continuității, acestea s-ar menține la preț de cost atâta timp cât prețul de vânzare este mai mare. Dacă însă, se ia decizia de lichidare, ea își va pierde credibilitatea.

Totuși, pot interveni diverse situații care pot afecta viitorul previzibil, activitățile, rezultatele contabile sau chiar metode contabile, ca de exemplu: intrarea în incapacitate de plată, dizolvarea, fuziunea, cota de piață, tec.

În cazul în care continuitatea este pusă sub semnul întrebării sau apar informații potrivit cărora nu se mai poate continua activitatea, acestea vor fi justificate în cadrul notelor explicative iar evaluarea elementelor patrimoniale se va face la valoarea de lichidare.

În România, conform legislației actuale², sunt recunoscute o serie de principii generale, astfel (figura 1.1.):

- Principiul continuității activității
- Principiul permanenței metodelor
- Principiul prudenței
- Principiul contabilității de angajamente
- Principiul intangibilității
- Principiul evaluării separate a elementelor de activ și de datorii
- Principiul necompensării
- Principiul fondului economic al tranzacției
- Principiul evaluării la cost de achiziție sau cost de producție
- Principiul pragului de semnificație

² ORDIN Nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementarilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate

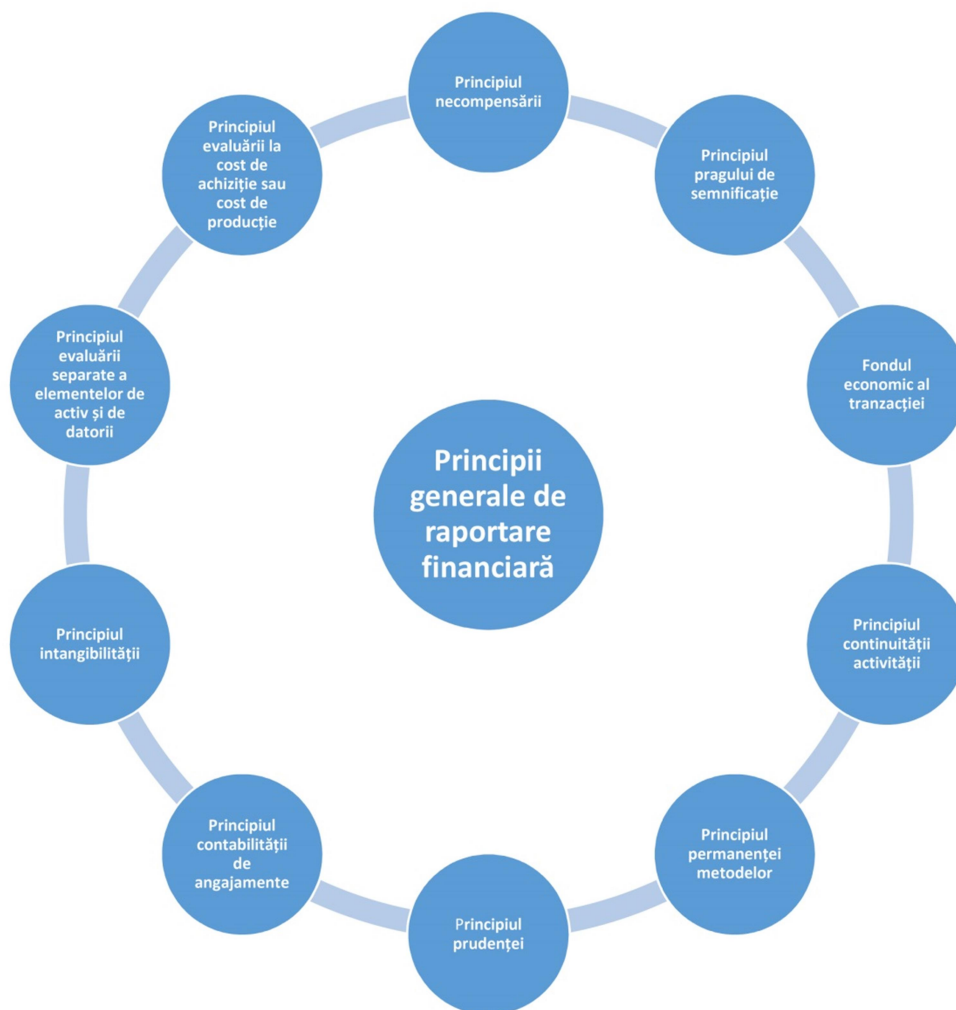

Figura 1.1. Principii generale de raportare financiară conform OMFP 1802/2014

1.2. CARACTERISTICILE INFORMAȚIEI CONTABILE

Informația contabilă de calitate este definită ca fiind o informație pertinentă, fiabilă și care reprezintă fidel fenomenele economice din companie, în scopul de a ajuta utilizatorii de informație contabilă să ia decizii în cunoștință de cauză.

Această calitate a informației contabile face obiectul evaluării mai multor indicatori ce se bazează pe date relevante colectate de pe piața financiară sau preluate din contabilitatea entității. Calitatea informației contabile este influențată de mai mulți factori (figura 1.2)

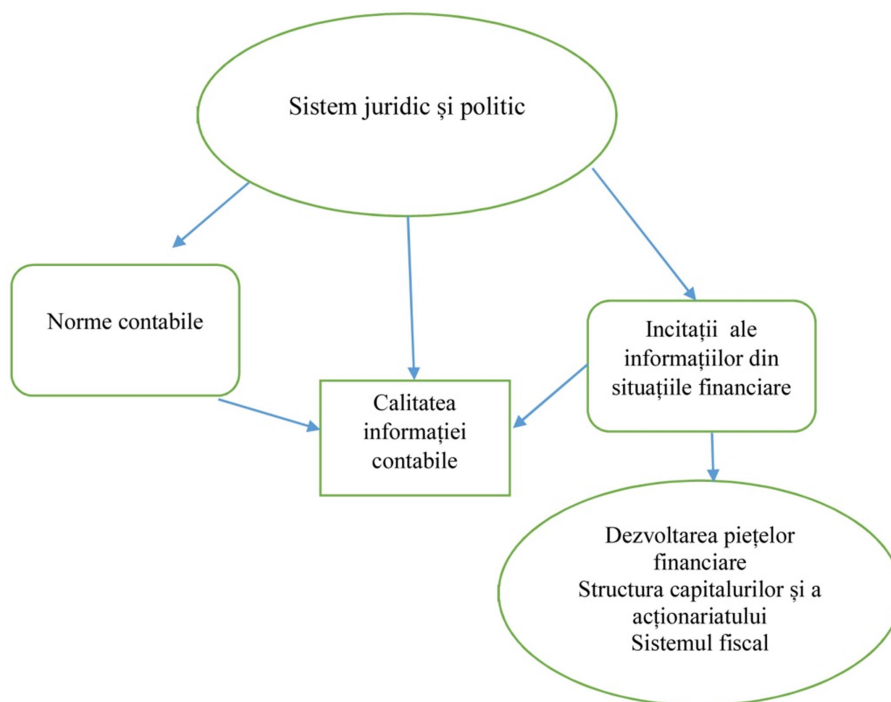

Figura 1.2. Factorii determinanți ai informației contabile
 Sursa: Soderstrom, N.S. and Sun, K.J (2007), IFRS adoption and accounting quality. A review , European Accounting Review, 16(4)

Conform legislației dar și a literaturii de specialitate, informația contabilă trebuie să prezinte mai multe caracteristici, dintre care prezentăm:

1.2.1. Inteligibilitatea

Pentru a fi utilă, informația furnizată de situațiile financiare trebuie să fie înțeleasă de utilizatori, ceea ce semnifică faptul că informația trebuie să fie explicită, clară, concisă și să fie la îndemâna utilizatorilor, aceștia având o imagine asupra afacerii și pot procesa informațiile primite.

Detaliile, descrierile vagi sau exagerat de tehnice, formulele complexe de prezentare pot crea confuzii și pot duce la interpretări eronate. Utilizatorii de informație au nevoie de informații prezentate simplu astfel încât să le înțeleagă și să aibă o cunoaștere rezonabilă a activității economice desfășurată de entitate. De aceea, chiar dacă unele informații sunt mai complexe dar dau o imagine asupra activității desfășurate, trebuie incluse în situațiile financiare, fiind considerate relevante pentru luarea unor decizii

economice și financiare de către utilizatori (nu sunt excluse doar pentru că ar fi prea dificil de înțeles de unii utilizatori).

1.2.2. Relevanța (pertinența)

Cum calitatea informației contabile este dată de relația dintre informație și utilizarea acesteia, informațiile trebuie să fie relevante atunci când este de natură să favorizeze luarea unei anumite decizii, adecvată utilizatorilor de informații, ajutându-i fie să evalueze evenimentele din trecut, prezente sau din viitor, fie să corecteze sau să confirme evaluările anterioare.

Relevanța informației contabile se bazează pe următoarele calități (figura 1.3):

- Valoare predictivă,
- Valoare retrospectivă,
- Rapiditatea divulgării.

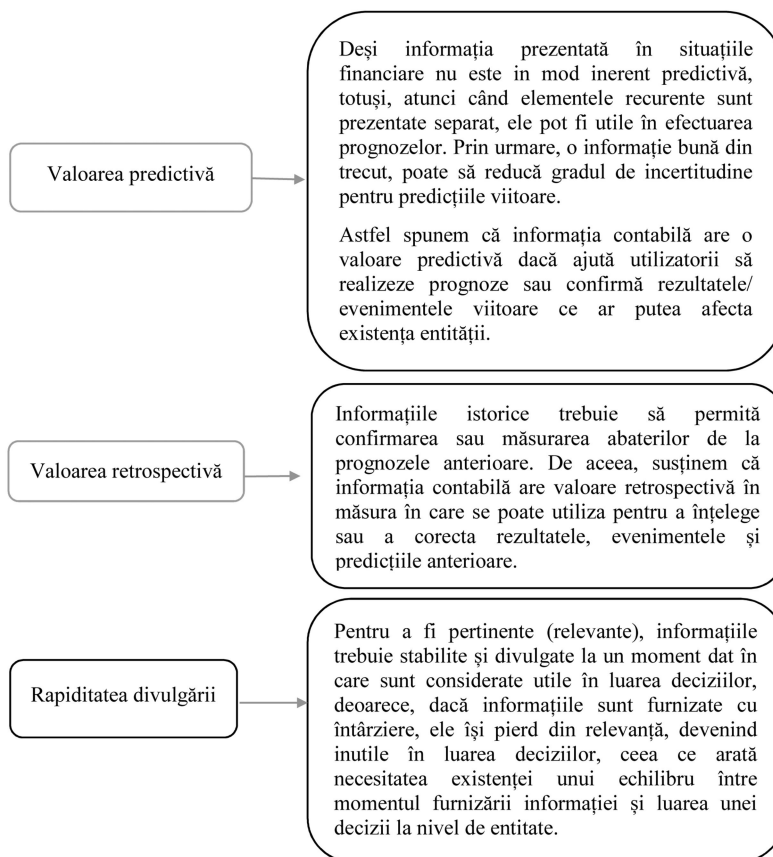

Figura 1.3. Relevanța informației contabile